

Dokument na rokovanie

A9-0436/2023

13.12.2023

SPRÁVA

o vykonávaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa občianstva EÚ
(2023/2085(INI))

Výbor pre ústavné veci

Spravodajkyňa: Maite Pagazaurtundúa

OBSAH

	strana
DÔVODOVÁ SPRÁVA – SÚHRN SKUTOČNOSTÍ A ZISTENÍ	3
PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJKYNI POSKYTLI INFORMÁCIE.....	5
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	6
STANOVISKO VÝBORU PRE OBČIANSKE SLOBODY, SPRAVODLIVOSŤ A VNÚTORNÉ VECI	16
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE.....	23
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	24

DÔVODOVÁ SPRÁVA – SÚHRN SKUTOČNOSTÍ A ZISTENÍ

Občianstvo EÚ je súčasťou európskeho projektu už viac ako tridsať rokov. Jeho vytvorenie bolo míľnikom, pretože išlo o jedinečnú a ojedinelú podmienku, ktorá Európsku úniu odlišovala a stále odlišuje od ostatných politických spoločenstiev.

Od prijatia poslednej správy Európskeho parlamentu o uplatňovaní ustanovení zmlúv týkajúcich sa občianstva EÚ uplynuli tri roky. Tri roky, ktoré sa javia ako tri desaťročia z dôvodu hlbokých transformácií, ktorými sme prešli, a výnimočných okolností, ktoré sme prežili, a to i pokiaľ ide o inváziu na Ukrajinu a pandémiu ochorenia COVID-19.

Konferencia o budúcnosti Európy do svojich záverov zahrnula význam posilnenia občianstva EÚ a zmienila vypracovanie štatútu občianstva EÚ ako spôsobu vytvorenia silnejšieho prepojenia medzi občanmi a Úniou. Komisia do konca roka uverejní správu o občianstve EÚ za rok 2023, ktorá by mala obsahovať nové iniciatívy zamerané na dosiahnutie tohto posilnenia vrátane vypracovania štatútu.

Táto správa prichádza v správnom čase a je nevyhnutná. Európska únia musí do svojho súboru pravidiel začleniť zmeny, aby mohla v geopoliticky turbulentnom svete napredovať a účinne a rýchlo reagovať. Európsky parlament vyzval na zvolanie konventu a revíziu zmlúv, ale pokrok sa môže a musí dosahovať aj teraz, aby sa posilnilo občianstvo EÚ a tým aj samotná Únia.

Vďaka technologickej revolúcii sa každý občan stal pilierom Únie – základným pilierom súdržnosti a riešenia výziev našej doby; a keďže občianstvo je jadrom európskeho projektu a odráža spoločnú demokratickú identitu, je potrebné využiť jeho plný potenciál na prekonanie ťažkostí a na ďalšie vytváranie príležitostí pre prosperujúcu a hodnotnú budúcnosť, pokiaľ ide o slobodu a rovnosť.

Musíme zabezpečiť, aby si občania boli vedomí svojich práv, a zaistiť pritom nielen ich uplatňovanie, ale aj ich aktualizáciu zavedením nových práv zohľadňujúcich hospodársku, sociálnu a digitálnu revolúciu, ktorou prechádzame. Z tohto dôvodu bude užitočné zamerať sa na to, čo nás spája, a vypracovať štatút občianstva EÚ, ktorý prinesie jasnosť a znalosti.

Musíme sa zaoberať tak negatívnymi dôsledkami vyplývajúcimi z fragmentácie a rozdielneho uplatňovania európskych právnych predpisov o občianstve EÚ jednotlivými členskými štátmi, ako aj všetkými formami nerovnosti a diskriminácie, ku ktorým dochádza pri výkone práv vyplývajúcich z občianstva (najmä pre osoby s určitým druhom zdravotného postihnutia alebo osoby ohrozené vylúčením), a odstrániť prekážky a staré alebo nové medzery (digitálneho či iného charakteru) brániace využívaniu občianstva EÚ.

Nastal čas podporovať účasť, tak aby občania mohli účinne prispievať k rozvoju programu Únie, a tým zároveň posilňovať zastupiteľskú demokraciu a legitímnosť inštitúcií EÚ.

Táto správa tento prístup odráža a zameriava sa nielen na analýzu existujúcich problémov súvisiacich s uplatňovaním ustanovení zmlúv a právnych predpisov o občianstve EÚ, ale aj na jeho budúcnosť, na formulovanie konkrétnych návrhov na posilnenie občianstva a na vypracovanie odporúčaní pre európske inštitúcie a členské štáty, aby postupovali rovnakým smerom, a najmä na to, aby ho Komisia zahrnula do svojej nadchádzajúcej správy o občianstve

EÚ za rok 2023.

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJKYNI POSKYTLI INFORMÁCIE

V súlade s článkom 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku spravodajkyňa vyhlasuje, že počas prípravy správy až do jej prijatia vo výbore jej poskytli informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
Ecit Foundation
Citizens Pro Europe (Občania za Európu)
projekt PRODEC (Protecting the Rights of Destitute mobile EU Citizens)
profesor ústavného práva na Universitat Autònoma de Barcelona a katedre Jeana Monneta (ad personam)
generálna riaditeľka, GR pre spravodlivosť a spotrebiteľov
výkonná riaditeľka, Európsky útvar pre občiansku činnosť (ECAS)
profesor občianskeho práva na Universidad Autónoma de Madrid
koordinátor pre násilie páchané na ženách a pre maloletých a sociálnu pomoc, oddelenie generálneho riaditeľstva pre ochranu a konzulárnu pomoc
Generálna rada pre ošetrovatel'stvo, Španielsko
Organizácia Federalistes d'Esquerres
akademický pracovník a riaditeľ programu Integral EÚ, Deusto Business School

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajkyne.

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o vykonávaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa občianstva EÚ (2023/2085(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2, 3, 6, 9, 10, 11, 12, 21 a 23 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ),
- so zreteľom na články 15, 20, 21, 22, 24, 26, 45, 46, 47, 48, 153 a 165 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS¹,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/692 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje program Občania, rovnosť, práva a hodnoty a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1381/2013 a nariadenie Rady (EÚ) č. 390/2014²,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 492/2011 z 5. apríla 2011 o slobode pohybu pracovníkov v rámci Únie³,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1149 z 20. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Európsky orgán práce a ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 883/2004, (EÚ) č. 492/2011 a (EÚ) 2016/589 a ktorým sa zrušuje rozhodnutie (EÚ) 2016/344⁴,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/957 z 28. júna 2018, ktorou sa mení smernica 96/71/ES o vysielaní pracovníkov v rámci poskytovania služieb⁵,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/589 z 13. apríla 2016 o Európskej sieti služieb zamestnanosti (ďalej len „EURES“), prístupe pracovníkov k službám v oblasti mobility a o ďalšej integrácii trhov práce a o zmene nariadenia (EÚ) č. 492/2011 a (EÚ) č. 1296/2013⁶,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2013/55/EÚ z 20. novembra 2013, ktorou sa mení smernica 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií, a

¹ Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77.

² Ú. v. EÚ L 156, 5.5.2021, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 141, 27.5.2011, s. 1.

⁴ Ú. v. EÚ L 186, 11.7.2019, s. 21.

⁵ Ú. v. EÚ L 173, 9.7.2018, s. 16.

⁶ Ú. v. EÚ L 107, 22.4.2016, s. 1.

nariadenie (EÚ) č. 1024/2012 o administratívnej spolupráci prostredníctvom informačného systému o vnútornom trhu⁷,

- so zreteľom na smernicu Rady (EÚ) 2015/637 z 20. apríla 2015 o opatreniach koordinácie a spolupráce na uľahčenie konzulárnej ochrany nezastúpených občanov Únie v tretích krajinách a o zrušení rozhodnutia 95/553/ES⁸,
- so zreteľom na smernicu Rady (EÚ) 2019/997 z 18. júna 2019, ktorou sa zavádza náhradný cestovný doklad EÚ a zrušuje rozhodnutie 96/409/SZBP⁹,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. júla 2009 o usmernení na lepšiu transpozíciu a uplatňovanie smernice 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (COM(2009)0313),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/788 zo 17. apríla 2019 o európskej iniciatíve občanov¹⁰,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/1042 z 15. júla 2020, ktorým sa stanovujú dočasné opatrenia týkajúce sa lehôt pre fázy zberu, overovania a posudzovania uvedené v nariadení (EÚ) 2019/788 o európskej iniciatíve občanov vzhľadom na výskyt ochorenia COVID-19¹¹,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 2. decembra 2020 s názvom Stratégia posilnenia uplatňovania Charty základných práv v EÚ (COM(2020)0711),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. decembra 2020 o akčnom pláne pre európsku demokraciu (COM(2020)0790),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 25. novembra 2021 s názvom Ochrana integrity volieb a podpora demokratickej účasti (COM(2021)0730),
- so zreteľom na správu Komisie z 15. decembra 2020 s názvom Správa o občianstve EÚ za rok 2020 – Posilnenie postavenia občanov a ochrana ich práv (COM(2020)0730),
- so zreteľom na správu Komisie z 15. decembra 2020 podľa článku 25 ZFEÚ o dosiahnutom pokroku na ceste k skutočnému občianstvu EÚ v rokoch 2016 – 2020 (COM(2020)0731),
- so zreteľom na svoju pozíciu zo 14. februára 2023 k návrhu smernice Rady, ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania práva voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu pre občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi¹²,
- so zreteľom na svoju pozíciu zo 14. februára 2023 k návrhu smernice Rady, ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania práva voliť a byť volený v komunálnych voľbách

⁷ Ú. v. EÚ L 354, 28.12.2013, s. 132.

⁸ Ú. v. EÚ L 106, 24.4.2015, s. 1.

⁹ Ú. v. EÚ L 163, 20.6.2019, s. 1.

¹⁰ Ú. v. EÚ L 130, 17.5.2019, s. 55.

¹¹ Ú. v. EÚ L 231, 17.7.2020, s. 7.

¹² Ú. v. EÚ C 283, 11.8.2023, s. 76.

- pre občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi¹³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 12. februára 2019 o vykonávaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa občianstva EÚ¹⁴,
 - so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 9. marca 2022 s návrhmi pre Komisiu o systémoch udeľovania občianstva a povolení na pobyt investorom¹⁵,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 10. marca 2022 o Správe o občianstve EÚ za rok 2020: posilnenie postavenia občanov a ochrana ich práv¹⁶,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 13. júna 2023 o vykonávaní nariadení o európskej iniciatíve občanov¹⁷,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. septembra 2023 o parlamentarizme, európskom občianstve a demokracii¹⁸,
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 7. júla 2021 o dialógoch s občanmi a účasti občanov na rozhodovaní EÚ¹⁹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 9. marca 2022 o iniciatíve s názvom V ústrety občanom: petičné právo, právo predložiť vec európskemu ombudsmanovi a európska iniciatíva občanov²⁰,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 15. marca 2017 o prekážkach pre občanov EÚ slobodne sa pohybovať a pracovať na vnútornom trhu²¹,
 - so zreteľom na správu Agentúry EÚ pre základné práva o základných právach za rok 2023,
 - so zreteľom na správu o konečnom výsledku Konferencie o budúcnosti Európy,
 - so zreteľom na výsledky rýchleho prieskumu Eurobarometra č. 485/2020 a štandardného prieskumu Eurobarometra 99/2023,
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o schvaľovacom postupe pre vypracovanie iniciatívnych správ a na prílohu 3 k tomuto rozhodnutiu,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci,

¹³ Ú. v. EÚ C 283, 11.8.2023, s. 100.

¹⁴ Ú. v. EÚ C 449, 23.12.2020, s. 6.

¹⁵ Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 97.

¹⁶ Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 202.

¹⁷ Prijaté texty, P9_TA(2023)0230.

¹⁸ Prijaté texty, P9_TA(2023)0330.

¹⁹ Ú. v. EÚ C 99, 1.3.2022, s. 96.

²⁰ Ú. v. EÚ C 347, 9.9.2022, s. 110.

²¹ Ú. v. EÚ C 263, 25.7.2018, s. 98.

- so zreteľom na správu Výboru pre ústavné veci (A9-0436/2023),
- A. keďže občianstvo EÚ bolo zavedené nadobudnutím platnosti Maastrichtskej zmluvy v roku 1993 a ďalej posilnené Lisabonskou zmluvou v roku 2009; keďže od jeho zavedenia uplynulo tridsať rokov a uskutočnili sa významné sociálne, digitálne, hospodárske a politické zmeny;
 - B. keďže podľa článku 20 ods. 1 ZFEÚ občianstvo EÚ dopĺňa štátne občianstvo a nenahrádza ho; keďže z občianstva Únie zatiaľ pre občanov Únie nevyplývajú žiadne povinnosti;
 - C. keďže občianstvo EÚ je jedinečnou koncepciou odrážajúcou spoločnú demokratickú identitu a spoločné hodnoty občanov EÚ a prispieva k vytváraniu väzieb, podpore rovnosti a odmietaniu všetkých foriem rasizmu a diskriminácie; keďže potenciál občianstva EÚ sa ešte v plnom rozsahu nevyužíva;
 - D. keďže sloboda pohybu umožňuje viac ako 15 miliónom občanov EÚ²² žiť a pracovať v inom členskom štáte a všetkým občanom EÚ slobodne cestovať v celej EÚ, čím sa občianstvo EÚ stalo dôležitejším ako kedykoľvek predtým;
 - E. keďže občania EÚ sú si príliš často nedostatočne vedomí a znalí svojich práv, občianskych povinností a slobôd vyplývajúcich z občianstva EÚ ani im dostatočne nerozumejú; keďže v praktickom uplatňovaní občianstva EÚ a v úplnom vykonávaní práv a slobôd, ktoré z neho vyplývajú, stále existujú značné nedostatky, z ktorých sú niektoré spôsobené nejednotným vykonávaním právnych predpisov EÚ členskými štátmi;
 - F. keďže výsledky verejnej konzultácie o občianstve EÚ v roku 2020 ukázali, že viac ako 60 % účastníkov sa nepovažovalo za dobre informovaných o svojich právach vyplývajúcich z občianstva EÚ²³;
 - G. keďže popri digitálnej revolúcii a s ňou spojenou sociálnou a hospodárskou transformáciou čelia občania EÚ bezprecedentným výzvam, ktorú sú dôsledkom pandémie COVID-19;
 - H. keďže zostavenie a konsolidácia existujúcich a budúcich práv by umožnili lepšie a informovanejšie uplatňovať práva a slobody vyplývajúce z občianstva EÚ;
 - I. keďže Konferencia o budúcnosti Európy predstavuje konkrétny príklad účasti občanov na demokratickom živote Únie; keďže jej závery zahŕňajú návrhy a opatrenia, ktoré odrážajú dohodu medzi európskymi inštitúciami a občanmi EÚ o posilnení občianstva EÚ;
 - J. keďže existujúce prekážky výkonu práv vyplývajúcich z občianstva EÚ vedú k situáciám nerovnosti a diskriminácie medzi občanmi EÚ, najmä migrujúcimi občanmi EÚ a ich rodinnými príslušníkmi, najmä deťmi, osobami žijúcimi v cezhraničných regiónoch EÚ a vo vidieckych oblastiach a členmi zraniteľných a marginalizovaných skupín, ako sú menšiny, osoby s nízkym príjmom, bezdomovci, starší ľudia, osoby so

²² Eurostat, [Archive: EU citizens living in another Member State - statistical overview](#) (Archív: občania EÚ žijúci v inom členskom štáte – štatistický prehľad).

²³ Európska komisia, Občianstvo EÚ 2020 – záverečná správa: výsledky verejnej konzultácie o právach vyplývajúcich z občianstva EÚ z roku 2020, december 2020.

zdravotným postihnutím, ako aj osoby ohrozené digitálnym vylúčením;

- K. keďže takmer 87 miliónov občanov EÚ žije s určitou formou zdravotného postihnutia²⁴ a má ťažkosti pri uplatňovaní svojich občianskych práv, pričom tieto ťažkosti niekedy znamenajú priame odopretie ich práva na voľný pohyb a pobyt a obmedzenie výkonu ich politických práv;
- L. keďže niektoré členské štáty stále ponúkajú tzv. programy zlatých víz a investorské programy ako prostriedok na získanie štátnej príslušnosti a následne aj občianstva EÚ;

Úvod

1. zastáva názor, že občianstvo EÚ zahŕňa spoločnú európsku demokratickú identitu a osobitné práva, občianske povinnosti a slobody, ktoré sú s ňou spojené, a že uplatňovanie týchto práv online aj offline posilňuje prepojenie občanov s EÚ a jej demokratickú legitimitu a ponúka im dodatočné práva;
2. poukazuje na to, že budovanie občianstva EÚ musí napredovať, aby bolo možné reagovať na potreby a výzvy EÚ v 21. storočí, pričom berie na vedomie potenciál digitálnych inovácií a potrebu vyváženého prístupu k riešeniu spleťtých výziev, ktoré vyplývajú z globalizácie a nových technológií; zdôrazňuje, že digitalizácia demokratických procesov v kombinácii s nedostatočnou digitálnou gramotnosťou a nedostatočným prístupom k informačným a komunikačným technológiám by mohla prispieť k prehĺbeniu digitálnej priepasti pri výkone občianskych práv, v dôsledku čoho sa európsky projekt časti verejnosti vzdiali;
3. domnieva sa, že viacjazyčnosť v rámci inštitúcií EÚ a ich interakcia s občanmi predstavuje hlavný aspekt na posilnenie koncepcie občianstva EÚ; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v záveroch Rady z 13. júna 2005 sa uvádza, že jazyky EÚ, ktoré nie sú úradnými jazykmi a ktoré sú uznané v členskom štáte alebo na časti jeho územia, by mohli občania EÚ používať v styku s inštitúciami EÚ, pričom sa môžu oficiálne používať aj v inštitúciách alebo orgánoch EÚ vrátane Európskeho parlamentu;
4. poukazuje na to, že Parlament vyzval na vytvorenie štatútu občianstva EÚ vo svojom uznesení z 12. februára 2019 o vykonávaní ustanovení zmluvy týkajúcich sa občianstva EÚ a vo svojom uznesení z 10. marca 2022 o správe o občianstve EÚ za rok 2020: posilnenie postavenia občanov a ochrana ich práv; pripomína, že Konferencia o budúcnosti Európy zdôraznila význam posilnenia občianstva EÚ tým, že vo svojich záveroch uviedla, že takýto štatút by bol užitočným nástrojom na to, aby sa zásady a hodnoty EÚ stali hmatateľnejšími;
5. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Komisia sa vo svojom oznámení nadväzujúcom na Konferenciu o budúcnosti Európy osobitne nezmienila o posilnení občianstva EÚ ani o možných spôsoboch, ako to dosiahnuť²⁵; pripomína, že Rada prejavila ochotu posilniť občianstvo v technickom hodnotení, ktoré uverejnila v súvislosti s Konferenciou o budúcnosti Európy, zatiaľ však nenavrhol, neprijala ani nevykonala žiadne opatrenia

²⁴ Údaje: štatistika EÚ o príjmoch a životných podmienkach (EU-SILC) a výberové zisťovanie pracovných síl EÚ (VZPS); Grammenos, S. a Priestley, M., Europe 2020 data and people with disabilities – tables (Údaje a osoby so zdravotným postihnutím – tabuľky, Európa 2020), Eurostat, 2020.

²⁵ Oznámenie Komisie zo 17. júna 2022 s názvom Konferencia o budúcnosti Európy – Meniť víziu na konkrétne kroky (COM(2022)0404).

na splnenie tohto cieľa;

6. pripomína, že Komisia do konca roka uverejní svoju správu o občianstve EÚ za rok 2023, a očakáva, že navrhne nové iniciatívy na posilnenie občianstva EÚ a riešenie nedostatkov v jeho vykonávaní; vyjadruje poľutovanie nad tým, že tentoraz sa Komisia rozhodla uverejniť výzvu na predkladanie podkladov, a nie verejnú konzultáciu, ako to urobila v predchádzajúcich rokoch; pripomína, že výsledky výzvy na predkladanie podkladov neobsahujú komplexný prehľad najnovšieho vývoja a nedostatkov vo vykonávaní; zdôrazňuje, že správa by sa mala vypracovať na základe aktualizovaných údajov;

Problémy súvisiace s občianstvom EÚ

7. vyjadruje znepokojenie nad osobitnými ťažkosťami, ktoré bránia plnému výkonu práv a slobôd vyplývajúcich z občianstva EÚ;

Politické práva

8. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že pri migrujúcich občanoch je menej pravdepodobné, že uplatnia svoje právo voliť a kandidovať vo voľbách do Európskeho parlamentu a do orgánov územnej samosprávy v členskom štáte svojho bydliska, a to okrem iného z dôvodov, medzi ktoré patria nedostatočné informácie, jazyková bariéra, ťažkosti s registráciou voličov a nízka miera úspešnosti kandidátov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi daného štátu;
9. vyjadruje hlboké znepokojenie nad praxou niektorých členských štátov, ktoré zbavujú svojich občanov práva voliť v národných parlamentných voľbách, pokiaľ trvalo či dočasne žijú v zahraničí, čo vedie k ich vylúčeniu z politického života tak v krajine ich pôvodu, ako aj v krajine pobytu;

Sloboda pohybu a pobytu

10. zdôrazňuje, že schengenský priestor je jedným z najväčších úspechov EÚ; zdôrazňuje, že by sa mali odstrániť všetky prekážky voľného pohybu v rámci EÚ, aby sa všetkým európskym občanom zabezpečili rovnaké práva spojené s občianstvom EÚ; vyzýva na pristúpenie Rumunska a Bulharska k schengenskému priestoru v súlade s uzneseniami Parlamentu;
11. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že s migrujúcimi občanmi EÚ, najmä s občanmi patriacimi k zraniteľným skupinám, zaobchádzajú členské štáty, v ktorých majú títo občania bydlisko, odlišne ako so svojimi štátnymi príslušníkmi, pokiaľ ide o prístup k dávkam; vyzýva členské štáty, aby riadne vykonávali judikatúru Súdneho dvora EÚ, ktorá takúto diskrimináciu zakazuje;
12. vyjadruje znepokojenie nad ťažkosťami a výzvami, ktorým čelia občania žijúci v cezhraničných regiónoch EÚ, najmä v prípade uzavretia hraníc v dôsledku celoúijných alebo regionálnych kríz; vyzýva členské štáty, aby v takýchto prípadoch zachovali cezhraničnú spoluprácu a prípadne úzku interakciu s príslušnými miestnymi a regionálnymi orgánmi;

Konzulárna ochrana

13. vyjadruje znepokojenie nad nedostatkami vo vykonávaní smernice o konzulárnej ochrane a vo fungovaní konzulárnych sietí členských štátov, pričom konštatuje, že tieto nedostatky sa prehĺbili po vystúpení Spojeného kráľovstva z EÚ; v tejto súvislosti vyjadruje poľutovanie nad tým, že občania EÚ majú v niektorých krajinách mimo EÚ obmedzený prístup ku konzulárnej ochrane a pomoci;
14. poukazuje na to, že sa vyskytli prípady, keď dve osoby, ktoré sú štátnymi príslušníkmi dvoch rôznych členských štátov, neboli schopné splniť určité formality (napríklad uzavretie manželstva) na konzulárnom zastúpení jedného z členských štátov, aj keď druhý členský štát nemá v tejto krajine dostupné konzulárne zastúpenie;

Diskriminácia

15. domnieva sa, že nejednotnosť pravidiel členských štátov v oblasti nadobudnutia a straty štátneho občianstva vedie k rozdielom, pokiaľ ide o nadobudnutie a stratu občianstva EÚ, a že tieto rozdiely v niektorých prípadoch vedú k porušeniu zásad a hodnôt EÚ;
16. zdôrazňuje, že stále existuje niekoľko prípadov, keď sa nadobudnutie odvodeného práva na pobyt pre štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorých maloletí nezaopatrení rodinní príslušníci sú občanmi EÚ, zamietajú i napriek vývoju judikatúry Súdneho dvora EÚ;
17. opakuje svoje znepokojenie v súvislosti s diskrimináciou párov rovnakého pohlavia a ich detí pri uplatňovaní základného práva na slobodu pohybu v rámci EÚ;

Odporúčania

18. vyzýva členské štáty a regionálne a miestne samosprávy, aby v plnej miere vykonávali existujúce smernice o právach migrujúcich občanov a aby vzhľadom na nadchádzajúce európske voľby promptne vyriešili existujúce nedostatky; požaduje, aby sa s cieľom informovať migrujúcich občanov EÚ o ich práve voliť a kandidovať v európskych a komunálnych voľbách v krajine ich pobytu vytvorili ciele vnútroštátne informačné kampane; opakuje svoju výzvu rozšíriť práva migrujúcich občanov na vnútroštátne a regionálne voľby;
19. vyzýva členské štáty, aby svojim štátnym príslušníkom žijúcim v zahraničí zaručili právo voliť vo svojej krajine pôvodu, ak je toto právo uznané, a to vytvorením regulačných podmienok, ktoré im umožnia voliť, a odstránením všetkých byrokratických prekážok, ktoré sťažujú výkon tohto práva a niekedy ho znemožňujú; vyzýva najmä členské štáty, aby tieto práva rovnocenne zaručili a odstránili akékoľvek rozdiely v zaobchádzaní so svojimi štátnymi príslušníkmi žijúcimi v zahraničí, pokiaľ ide o hlasovanie na diaľku, predovšetkým hlasovanie poštou; požaduje jednotné uplatňovanie práva voliť vo voľbách do Európskeho parlamentu pre občanov EÚ s pobytom mimo EÚ;
20. vyzýva Komisiu, aby prijala nové oznámenie, v ktorom objasní určité kľúčové pojmy obsiahnuté v smernici 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci EÚ, s cieľom poskytnúť členským štátom aktuálne usmernenia, ktoré by mohli prispieť k lepšiemu vykonávaniu smernice na vnútroštátnej úrovni, z čoho budú mať prospech občania EÚ aj ich rodinní príslušníci;
21. vyzýva EÚ, aby podporila prijatie záväznej európskej charty digitálnych práv vrátane

práv týkajúcich sa digitálneho občianstva, pričom bude vychádzať z Európskeho vyhlásenia o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí;

22. vyzýva Komisiu, aby bezodkladne predložila návrh na aktualizáciu a zlepšenie smernice o konzulárnej ochrane, a to aj tým, že sa delegáciám EÚ udelí aktívnejšia úloha pri poskytovaní pomoci nedostatočne zastúpeným občanom EÚ;
23. vyzýva členské štáty, aby ukončili programy zlatých víz a systémy pre investorov a akékoľvek ďalšie podobné vnútroštátne systémy, ktoré vedú k nadobudnutiu občianstva daného štátu a zahŕňajú priamy či nepriamy predaj alebo zneužitie občianstva EÚ, pretože ohrozujú samotnú koncepciu občianstva EÚ a porušujú zásady a hodnoty EÚ; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zaručili integritu a hodnotu občianstva EÚ; vyzýva Komisiu, aby prijala všetky potrebné opatrenia, ako napr. postúpenie prípadov dotknutých členských štátov Súdnemu dvoru EÚ;
24. žiada v kontexte ďalšej revízie zmlúv, aby sa Parlamentu a Rade v súlade s riadnym legislatívnym postupom umožnilo prijať spoločné ustanovenia o predchádzaní predaju pasov alebo inému zneužívaniu v súvislosti s nadobudnutím a stratou občianstva EÚ štátnymi príslušníkmi tretích krajín, s cieľom aproximovať podmienky, za ktorých možno takéto občianstvo nadobudnúť;
25. vyzýva členské štáty a príslušné orgány, aby upravili aktuálne školské osnovy alebo zaviedli nové osnovy zamerané na výučbu dejín Európy a Európskej únie a jej fungovania s cieľom podporiť aktívne občianstvo a spoločné európske hodnoty a zvýšiť povedomie o pridanej hodnote európanstva a občianstva EÚ; zdôrazňuje, že posilnenie európskeho rozmeru občianskej výchovy a zabezpečenie rovnakého prístupu pre všetkých, a to aj využitím všetkých digitálnych nástrojov, ktoré máme k dispozícii, umožní občanom EÚ konať ako informovaní občania a plne sa podieľať na občianskom, politickom a spoločenskom živote na európskej aj vnútroštátnej úrovni; zdôrazňuje, že program Erasmus+ môže zohrávať dôležitú úlohu pri podpore vzdelávania o občianstve EÚ prostredníctvom vzdelávacej mobility pre všetkých bez ohľadu na vek, rod, zamestnanie alebo úroveň vzdelania;
26. vyzýva Komisiu, aby rozvíjala verejné konzultácie prispôbené všetkým občanom EÚ, najmä mladým ľuďom, s cieľom zvýšiť účasť občanov EÚ; naliehavo vyzýva Komisiu, aby aktualizovala spôsob vedenia verejných konzultácií s cieľom posilniť občiansku angažovanosť a účasť širšieho počtu európskych občanov v súlade s úspešným príkladom Konferencie o budúcnosti Európy; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby s využitím nových technológií ďalej zlepšovala portál Vyjadrite svoj názor a aby informovala o tom, ako spätná väzba občanov prispieva k rozličným iniciatívam;
27. žiada, aby sa vytvorilo jednotné kontaktné miesto pre všetky participatívne nástroje EÚ, ako sú európska iniciatíva občanov, petície adresované Parlamentu, sťažnosti európskemu ombudsmanovi, verejné konzultácie a dialóg s občanmi, a aby sa zvýšila efektívnosť týchto nástrojov, a to najmä zabezpečením toho, aby prispievali k tvorbe európskej agendy, pričom sa zároveň zaručí posilnenie zastupiteľskej demokracie v rozhodovacom procese; vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne a miestne samosprávy, aby zvýšili svoje úsilie pri informovaní verejnosti o existujúcich participatívnych nástrojoch;
28. opakuje svoj návrh vytvoriť stály mechanizmus konzultácií s občanmi, ktorý by

občanom, najmä mladým ľuďom, umožnil diskutovať o prioritách a politikách EÚ, čím by sa okrem iného prispelo k uplatňovaniu kontroly právnych predpisov z hľadiska mládeže s cieľom doplniť zastupiteľskú parlamentnú demokraciu, no nenahrádzať ju; navrhuje, aby zástupcovia Parlamentu boli informovaní o týchto diskusiách a v prípade potreby tak mohli posúdiť, či je potrebné prijať nadväzujúce opatrenia;

29. navrhuje zvážiť zavedenie európskeho občianskeho preukazu, ktorý by mohol, napríklad, uľahčiť uplatňovanie občianskych práv a hlasovanie vo voľbách do Európskeho parlamentu, ako aj využívanie participatívnych nástrojov;
30. zdôrazňuje významnú úlohu kancelárií Europe Direct pri zvyšovaní účasti občanov na miestnej úrovni na demokratickom živote EÚ; nabáda členské štáty a subjekty na regionálnej a miestnej úrovni, aby s týmito kancelárkami zintenzívnili spoluprácu;
31. vyzýva Komisiu, aby intenzívnejšie využívala sociálne médiá a digitálne nástroje s osobitným dôrazom na zvýšenie zapojenia mladých ľudí a osôb so zdravotným postihnutím do demokratického procesu a tým podporila ich angažovanosť, pričom berie na vedomie aj znížený vek voličov v členských štátoch pri voľbách do Európskeho parlamentu; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby posilnila podporu demokratickej účasti zintenzívnením dialógu s občanmi a zvyšovaním informovanosti občanov o vplyve právnych predpisov EÚ na ich každodenný život;
32. domnieva sa, že vzhľadom na rastúci vplyv digitálnej sféry na život občanov, najmä vplyv sociálnych médií a umelej inteligencie, je naďalej nevyhnutné, aby sa členské štáty a európske inštitúcie neustále zameriavali na vytváranie nových verejných politík a vykonávanie účinných mechanizmov na ochranu základných práv online a na boj proti zahraničnému zasahovaniu a dezinformáciám, pretože predstavujú existenčné hrozby pre demokraciu a samotný výkon práv občanov;
33. naliehavo vyzýva Radu a Komisiu, aby obnovili rokovania o revízii nariadenia (ES) č. 1049/2001²⁶ s cieľom zabezpečiť, aby občania EÚ mohli v plnej miere uplatňovať svoje právo na prístup k dokumentom a kontrolovať inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ.
34. opakuje, že je potrebné vypracovať štatút občianstva EÚ na základe článku 25 ZFEÚ, v ktorom sa zhrnú existujúce a budúce občianske práva s cieľom posilniť vykonateľnosť občianskych práv a zaručiť rovnosť občanov, zlepšiť súdržnosť a reagovať na sociálne, hospodárske, politické a digitálne zmeny; pripomína, že by sa to malo uskutočniť v rámci zmlúv;
35. navrhuje, aby v oblasti účasti a politických práv, slobody pohybu a digitálneho občianstva a v súlade s existujúcimi a budúcimi právnymi predpismi EÚ mali občania najmä:
 - demokratické a rodovo vyvážené zastúpenie na volebných zoznamoch,
 - stálu interaktívnu digitálnu platformu, prostredníctvom ktorej môžu občania predkladať svoje návrhy a nápady vo všetkých úradných jazykoch EÚ,
 - uznané obdobia štúdia, a nielen kvalifikácií a odbornej spôsobilosti, ako rovnocenného

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43.

obdobia štúdia umožňujúceho pracovať v inom členskom štáte,

– všeobecný prístup na internet s cieľom zabezpečiť začlenenie občanov a ich rovnaký prístup k digitálnemu prostrediu,

– správu vlastnej digitálnej identity presahujúcu rámec ochrany, ktorá už existuje v súvislosti s osobnými údajmi v digitálnom prostredí,

– digitálne dedičstvo digitálnych údajov zosnulej osoby,

– vývoj systémov umelej inteligencie, ktoré sú bezpečné, transparentné, vysledovateľné a kontrolované ľuďmi a regulačnými inštitúciami;

36. žiada, aby sa do štatútu občianstva EÚ zahrnula horizontálna doložka o nediskriminácii ako dodatočná záruka rovnosti pri výkone občianskych práv s cieľom zabezpečiť nediskrimináciu a chrániť občanov, najmä príslušníkov zraniteľných a marginalizovaných skupín a osoby žijúce v cezhraničných regiónoch EÚ;

37. vyzýva Komisiu, aby uskutočnila ciele kampane na zvyšovanie informovanosti o právach a občianskych povinnostiach vyplývajúcich z občianstva EÚ a štatútu, a to okrem iného zavedením balíka EÚ na informovanie o občianstve EÚ, a aby na občianstvo EÚ vyčlenila viac zdrojov; zdôrazňuje, že vďaka digitálnej a technologickej revolúcii sa občania stali skutočnými piliermi našich demokratických systémov a budú tými, ktorí ich budú brániť;

38. vyzýva Komisiu, aby tieto návrhy zohľadnila v nadchádzajúcej správe o občianstve EÚ za rok 2023 a aby prijala kroky potrebné na ich vykonanie v súlade s postupom stanoveným v zmluvách;

39. opakuje svoju výzvu na zvolanie konventu na revíziu zmlúv, ako sa stanovuje v článku 48 ZEÚ; vyjadruje pevné presvedčenie, že konvent by mal dôkladne posúdiť, ako by sa mohlo občianstvo EÚ ďalej posilniť;

o

o o

40. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

30.11.2023

STANOVISKO VÝBORU PRE OBČIANSKE SLOBODY, SPRAVODLIVOSŤ A VNÚTORNÉ VECI

pre Výbor pre ústavné veci

k vykonávaniu ustanovení zmluvy týkajúcich sa občianstva EÚ
(2023/2085(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Beata Kempa

NÁVRHY

Výbor pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci vyzýva Výbor pre ústavné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. konštatuje, že približne 50 miliónov ľudí patrí k národnostnej alebo jazykovej menšine v EÚ; upozorňuje na to, že Komisia nepodnikla žiadne legislatívne kroky v reakcii na európsku iniciatívu občanov „Minority SafePack – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ napriek tomu, že ju podporila veľká väčšina poslancov EP;
2. konštatuje, že právo na slobodu pohybu a jeho uplatňovanie je ústredným prvkom občianstva EÚ; poznamenáva, že vytvorenie schengenského priestoru je jedným z najväčších úspechov procesu európskej integrácie a výrazne posilňuje slobodu pohybu v rámci EÚ; uvádza, že Rada vo svojich záveroch z 9. júna 2011 potvrdila úspešné ukončenie procesu hodnotenia a technickú pripravenosť Bulharska a Rumunska na pristúpenie k schengenskému priestoru;
3. pripomína, že občianstvo EÚ je podľa zmlúv EÚ úzko spojené s občianstvom členského štátu a závisí od neho, pričom udeľovanie štátneho občianstva je vo výlučnej právomoci každého členského štátu; poukazuje na to, že neexistuje iný spôsob získania občianstva EÚ ako získaním občianstva členského štátu;
4. zastáva názor, že občianstvo EÚ zahŕňa spoločnú európsku demokratickú identitu a osobitné práva, povinnosti a slobody, ktoré sú s ňou spojené, a že uplatňovanie týchto práv posilňuje prepojenie občanov s EÚ;
5. pripomína, že v článku 20 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa vymedzuje občianstvo Únie ako občianstvo založené na občianstve členského štátu; zdôrazňuje, že je dôležité pokračovať v uplatňovaní tohto systému, a to aj po možných budúcich revíziách zmluvy;
6. vyzýva EÚ, aby podporila prijatie európskej charty digitálnych práv vrátane práv týkajúcich sa digitálneho občianstva, pričom bude vychádzať z Európskeho vyhlásenia o digitálnych právach a zásadách v digitálnom desaťročí;

7. vyzýva Komisiu, aby prijala nové oznámenie, v ktorom objasní určité kľúčové pojmy obsiahnuté v smernici 2004/38/ES¹ o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci EÚ, s cieľom poskytnúť členským štátom aktuálne usmernenia, ktoré by mohli prispieť k lepšiemu vykonávaniu smernice na vnútroštátnej úrovni, z čoho budú mať prospech občania EÚ aj ich rodinní príslušníci;
8. vyzýva Komisiu, aby bezodkladne predložila návrh na aktualizáciu a zlepšenie smernice o konzulárnej ochrane², a to aj tým, že sa delegáciám EÚ udelí aktívnejšia úloha pri poskytovaní pomoci nedostatočne zastúpeným občanom EÚ, ktorí majú pobyt alebo cestujú mimo EÚ;
9. vyzýva Radu a Európsku radu na prijatie potrebných opatrení s cieľom zabezpečiť, aby sa krajiny, ktoré splňajú technické kritériá na to, aby sa stali členmi schengenského priestoru, mohli pripojiť, čím sa všetkým občanom EÚ umožní využívať slobodu pohybu a posilní ich pocit európskej identity;
10. vyzýva Komisiu, aby sa aktívne usilovala o recipročné dohody o vízach s tretími krajinami a príslušnými členskými štátmi s cieľom zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie a dodržiavať zásadu vízovej reciprocity, a tak podporovať mobilitu a práva všetkých občanov EÚ;
11. vyzýva členské štáty, aby migrujúcich občanov EÚ pri registrácii v členskom štáte bydliska informovali o ich volebných právach a volebných postupoch týkajúcich sa európskych a komunálnych volieb a aby im ponúkli možnosť okamžite sa zaregistrovať ako volič;
12. naliehavo vyzýva Radu, aby urýchlene prijala revízie smernice Rady o volebných právach migrujúcich občanov Únie vo voľbách do Európskeho parlamentu³ a smernice Rady o volebných právach migrujúcich občanov Únie v komunálnych voľbách⁴ v súlade s pozíciou, ktorú schválil Parlament;
13. zdôrazňuje, že inštitúcie EÚ by mali podporovať väčšiu informovanosť, znalosti a chápanie práv a slobôd vyplývajúcich z občianstva EÚ a že stále existujú významné nedostatky v praktickom uplatňovaní občianstva EÚ; domnieva sa, že v záujme lepšieho využitia potenciálu občianstva EÚ by EÚ mala prijať kroky na zaručenie ochrany základných hodnôt EÚ; pripomína, že ochrana menších, a to aj národnostných a jazykových, je základnou hodnotou a zároveň jednou z hlavných úloh Európskej únie;
14. vyzýva členské štáty, aby maximalizovali účasť všetkých svojich občanov vrátane sociálne zraniteľných skupín posilnením ich volebných práv prostredníctvom kampaní

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004, s. 77).

² Smernica Rady (EÚ) 2015/637 z 20. apríla 2015 o opatreniach koordinácie a spolupráce na uľahčenie konzulárnej ochrany nezastúpených občanov Únie v tretích krajinách a o zrušení rozhodnutia 95/553/ES (Ú. v. EÚ L 106, 24.4.2015, s. 1).

³ Návrh Komisie na smernicu Rady, ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania práva voliť a byť volený vo voľbách do Európskeho parlamentu pre občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi (COM(2021)0732).

⁴ Návrh smernice Rady, ktorou sa stanovujú podrobnosti uplatňovania práva voliť a byť volený v komunálnych voľbách pre občanov Únie s bydliskom v členskom štáte, ktorého nie sú štátnymi príslušníkmi (COM(2021)0733).

na zvyšovanie informovanosti, podnecovaním ich účasti na verejných diskusiách a zavedením vhodných opatrení prispôsobených ich vnútroštátnym volebným postupom s cieľom uľahčiť hlasovanie osobám, ktoré sú členmi marginalizovaných, menšinových alebo zraniteľných skupín a čelia ťažkostiam pri hlasovaní, napríklad tým, že poskytnú možnosť vybrať si volebné miestnosti a využívať podporné technológie, formáty a techniky; okrem toho vyzýva členské štáty, aby osobám so zdravotným postihnutím na ich žiadosť umožnili pomoc pri hlasovaní, a to od osoby podľa vlastného výberu, a aby sa snažili zabezpečiť možnosť hlasovania poštou a prípadne ďalej uľahčili osobné hlasovanie, hlasovanie prostredníctvom splnomocnenca a elektronické a online hlasovanie;

15. vyzýva členské štáty, aby prijali opatrenia na zabezpečenie toho, že ich volebné procesy nebudú ovplyvnené extrémizmom, šírením dezinformácií a zahraničným zasahovaním;
16. pripomína, že právo zúčastňovať sa na demokratickom živote a povinnosť zabezpečiť, aby sa rozhodnutia prijímali čo najotvorenejšie a čo najbližšie k občanom, je chránené článkom 10 Zmluvy o Európskej únii; žiada inštitúcie EÚ a členské štáty, aby poskytli dostatočný čas na verejné konzultácie a transparentnosť a aktívne zverejňovali verejné dokumenty;
17. naliehavo vyzýva Radu a Komisiu, aby obnovili rokovania o revízii nariadenia (ES) č. 1049/2001⁵ s cieľom zabezpečiť, aby občania EÚ mohli v plnej miere uplatňovať svoje právo na prístup k dokumentom a kontrolovať inštitúcie, orgány, úrady a agentúry EÚ;
18. vyzýva členské štáty, aby postupne úplne zrušili systémy udeľovania občianstva investorom a akékoľvek ďalšie podobné vnútroštátne systémy alebo programy, ktoré vedú k nadobudnutiu ich občianstva a zahŕňajú priamy či nepriamy predaj občianstva EÚ, pretože sú z etického, právneho a ekonomického hľadiska problematické, sú vo svojej podstate nezlučiteľné so zásadou lojálnej spolupráce, ohrozujú samotnú koncepciu občianstva EÚ a porušujú zásady a hodnoty EÚ; pripomína, že tieto systémy predstavujú niekoľko vážnych bezpečnostných rizík pre občanov Únie, napríklad riziká, ktoré vyplývajú z prania špinavých peňazí a korupcie; domnieva sa, že absencia spoločných noriem upravujúcich systémy udeľovania pobytu na základe finančných investícií môže takisto predstavovať bezpečnostné riziká a prispievať k oslabovaniu integrity Únie;
19. odsudzuje skutočnosť, že v celej EÚ pretrváva diskriminácia z rôznych dôvodov; pripomína, že v článku 21 Charty základných práv EÚ sa zakazuje diskriminácia najmä z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, etnického alebo sociálneho pôvodu, genetických vlastností, jazyka, náboženstva alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, príslušnosti k národnostnej menšine, majetku, narodenia, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie. opakuje, že je potrebné bojovať proti diskriminácii osôb patriacich k zraniteľným skupinám a menšinám, a pripomína svoju výzvu na komplexný systém ochrany EÚ zahŕňajúci existujúce nástroje medzinárodného práva a dodržiavanie osvedčených najlepších postupov v EÚ;
20. požaduje vypracovanie štatútu občianstva EÚ na základe článku 25 ZFEÚ, v ktorom sa zhrnú a aktualizujú existujúce občianske práva a stanovia nové; pripomína, že

⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43).

vypracovanie štatútu občianstva EÚ a aktualizácia týchto nových práv by sa mali vykonať v súlade so zmluvami;

21. žiada, aby sa do štatútu občianstva EÚ zahrnula horizontálna doložka o nediskriminácii ako dodatočná záruka rovnosti pri výkone práv vyplývajúcich z občianstva s cieľom zabezpečiť jednotnú úroveň ochrany v rámci Únie na základe článku 19 ZFEÚ pre osoby patriace k zraniteľným a marginalizovaným skupinám;
22. vyzýva Komisiu, aby tieto návrhy zohľadnila v nadchádzajúcej správe o občianstve EÚ za rok 2023 a aby prijala kroky potrebné na ich vykonanie v súlade s postupom stanoveným v článku 25 ZFEÚ.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	28.11.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 48 - : 9 0 : 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Annika Bruna, Damien Carême, Clare Daly, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Moritz Körner, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Pina Picierno, Birgit Sippel, Tineke Strik, Annalisa Tardino, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Daniel Freund, José Gusmão, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Matjaž Nemeč, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Kostas Papadakis, Silvia Sardone, Paul Tang, Petar Vitanov, Axel Voss, Tomáš Zdechovský
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Mathilde Androuët, Margrete Auken, Traian Băsescu, Tom Berendsen, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Pär Holmgren, Andrey Kovatchev, Antonius Manders, Riho Terras

**PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY,
KTORÉ SPRAVODAJKYNI POSKYTLI INFORMÁCIE**

Počas prípravy stanoviska až do jeho prijatia vo výbore poskytli spravodajkyni informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
Spravodajkyňa vyhlasuje, že jej neposkytol informácie žiadny subjekt ani osoba.

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajkyne.

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

48	+
PPE	Traian Băsescu, Tom Berendsen, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Lena Düpont, Rosa Estaràs Ferragut, Andrey Kovatchev, Jeroen Lenaers, Antonius Manders, Nadine Morano, Janina Ochojska, Axel Voss, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
S&D	Pietro Bartolo, Theresa Bielowski, Evin Incir, Marina Kaljurand, Lukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Pina Picierno, Birgit Sippel, Paul Tang, Petar Vitanov, Elena Yoncheva
Renew	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Fabienne Keller, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen, Maite Pagazaurtundúa, Yana Toom
Verts/ALE	Margrete Auken, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Daniel Freund, Pär Holmgren, Tineke Strik
ECR	Patryk Jaki, Assita Kanko, Beata Kempa

9	-
PPE	Rasa Juknevičienė, Riho Terras
ID	Mathilde Androuët, Annika Bruna, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
The Left	Cornelia Ernst
NI	Kostas Papadakis, Milan Uhrík

5	0
ID	Silvia Sardone, Annalisa Tardino
The Left	Malin Björk, Clare Daly, José Gusmão

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	7.12.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 17 -: 2 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Gerolf Annemans, Gabriele Bischoff, Damian Boeselager, Włodzimierz Cimoszewicz, Salvatore De Meo, Sandro Gozi, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Antonio Maria Rinaldi, Domènec Ruiz Devesa, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon, Guy Verhofstadt, Rainer Wieland
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mercedes Bresso, Christian Doleschal, Pascal Durand
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Javier Zarzalejos

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

17	+
PPE	Salvatore De Meo, Christian Doleschal, Sven Simon, Rainer Wieland, Javier Zarzalejos
Renew	Sandro Gozi, Max Orville, Maite Pagazaurtundúa, Guy Verhofstadt
S&D	Gabriele Bischoff, Mercedes Bresso, Włodzimierz Cimoszewicz, Pascal Durand, Domènec Ruiz Devesa, Pedro Silva Pereira
The Left	Helmut Scholz
Verts/ALE	Damian Boeselager

2	-
ID	Gerolf Annemans, Antonio Maria Rinaldi

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania